

5 strategiske greb til at:

- styrke fremmedsprogsundervisningen
- motivere jeres elever
- arbejde med målrettede indsatser i sprogfagene

NCFF - Det Nationale Center for Fremmedsprog har til formål at understøtte og styrke fremmedsprogsområdet på alle niveauer i uddannelsessystemet.

Det Nationale
Center for
Fremmedsprog

1

Sæt fremmedsprog på strategidagsordenen

Inkludér fremmedsprog i skolens overordnede strategi og handleplaner. Det sikrer, at området prioriteres og ses som en integreret del af skolens kerneopgaver. De specifikke fremmedsprogsindsatser, I beslutter jer for at lave, skal være i tråd med skolens overordnede strategi og indeholder mål og visioner for, hvordan skolen ønsker at styrke faglig elevtrivsel i fremmedsprog.

Mange gymnasier har allerede **en internationaliseringsstrategi** og et fokus på sprog er i den sammenhæng naturligt. Afsøg muligheder for at lade eleverne deltage i internationale projekter, udvekslingsprogrammer, virtuelle samarbejder med skoler i andre lande eller med internationale virksomheder, så eleverne ser fremmedsprog som et aktiv i deres fremtidige uddannelse og karriere.

Globale kompetencer er ligeledes et begreb, som alle gymnasier allerede forholder sig til. Sprog er en nøglekompetence i en globaliseret verden, og en sprogvenlig skolekultur er en kultur, der aktivt fremmer brugen og forståelsen af sprog i mange aspekter af skolens liv og viser eleverne, at sprog er en styrke og resurse i hele skolens dagligdag. Ledelsen kan være en synlig ambassadør for denne indsats og bidrage til at skabe et miljø, hvor mangfoldighed og sprog anerkendes og værdsættes. Skolen kan dermed positionere sig som en moderne institution med fokus på globale kompetencer.

Strategiske indsatser på fremmedsprogsområdet handler også om at udvikle sprogfagene samlet, på langs og på tværs af sprogfag, evt. sammen med nærliggende institutioner – det styrker sprogundervisningen og kan medvirke til at synliggøre sammenhænge for eleverne.

For at sikre medarbejdernes medejerskab over de indsatser, I beslutter jer for at lave, er det væsentligt, at formålet med indsatserne er tydelige. En tydelig vision og løbende dialog skaber fælles ejerskab og engagement.

VI ANBEFALER, AT LEDELSEN:

- skaber de bedst mulige strukturelle og logistiske forudsætninger for indsatserne
- afsætter de nødvendige resurser til at føre indsatserne ud i livet
- sørger for, at indsatserne forankres i organisationen

2

Skab mulighed for kompetenceudvikling

Fælles kompetenceudvikling

giver mere viden, bedre forankring og større sammenhæng mellem sprogfagene. Fælles kompetenceudvikling af hele sproglærerteamet løfter ikke kun den enkelte lærer, men sikrer også mere viden og større forståelse for det didaktiske og indholdsmæssige samspil mellem sprogfagene – til glæde for både elever og lærere.

Fra undersøgelser ved vi, at sproglærerne efterspørger mere faglig og didaktisk kompetenceudvikling, og at den er en vigtig brik i udviklingen af sprogundervisningen. Der er mange veje til ny fagdidaktisk viden, fx gennem oplæg, kurser og udgivelser. Fælles kompetenceudvikling på skolen kan ske ved at organisere lærerne i sprogteams på tværs af alle sprogfag, og ved at etablere et **læringsfællesskab**, hvor lærerne kan samarbejde om at tilrettelægge undervisningen. Det sker ofte, at lærere kommer hjem fra et kursus og måske ændrer noget i egen praksis, men samtidig finder det svært at få den nye viden formidlet til kollegerne. Her kan det at arbejde i et læringsfællesskab sikre videndeling og understøtte en bredere forankring af den nye viden. I læringsfællesskabet mødes lærerne for i

Det er i tråd med styredokumenterne for fremmedsprogsgene at alle fremmedsproglærere har fokus på **kommunikativ sprogundervisning** og er opdaterede fx i følgende emner:

- ordforrådstilegnelse
- funktionel grammatik
- mundtlighed
- flersprogethed
- interkulturel kommunikativ kompetence
- digitale teknologier
- tværfaglighed og CLIL

Find inspiration til, hvordan I kan arbejde med flere af temaerne her: viden.ncff.dk/Kategori/Temahæfter

fællesskab at udvikle nye aktiviteter og forløb med afsæt i centrale fremmedsprogdidaktiske emner eller relevant data. Herigennem skabes en øget bevidsthed om egen og andres praksis. Det er bevist, at læringsfællesskaber kan styrke lærernes arbejdsglæde og bidrage til at styrke elevernes oplevelse af sammenhæng og progression i sprogfagene.

VI ANBEFALER DERFOR:

- at sproglærerteamet løbende modtager fagdidaktisk kompetenceudvikling – og meget gerne sammen på tværs af sprog
- at der udpeges en koordinator blandt sproglærerne, som går i dialog med sprogkollegerne om mødernes indhold og organisering, og som er bindeled til ledelsen bl.a. i forhold til ressourceallokering til formålet.

NCFF har skræddersyet en række gratis tilbud, I kan benytte jer af til at komme godt i gang: ncff.dk/strategisk-arbejde/hvordan-kan-ncff-hjaelpe-jer

3

Opret en sprogkoordinator- eller sprogfagsvejlederfunktion

Udpeg en resursepersion, som er fagligt klædt på til at koordinere indsatserne. Nogle gymnasier har en sprogfagsvejleder eller en sprogfagskoordinator, mens der på andre gymnasier er en eller flere resursepersioner, som mere eller mindre uformelt koordinerer udviklingsarbejdet inden for sprogfagene.

Hvis man som skole får efteruddannet sin(e) resursepersion(er) kan de fungere som krumtapper i udviklingen af skolens fremmedsprogsundervisning og kompetenceudviklingen i sproglærerteamet. Det kan fx være på uddannelsesretningen **Sprogfagsvejleder** på den pædagogiske diplomuddannelse, som er målrettet sproglærere fra både grundskolen og ungdomsuddannelserne. Uddannelsen til sprogfagsvejleder giver desuden kompetencer i forhold til at rådgive, vejlede og sparre med både kolleger og skoleledelse. På Københavns Universitet udbydes også en **Master i Fremmedsprogsdidaktik**, som er et andet godt bud på relevant fagdidaktisk efteruddannelse af skolens sprogkoordinator. Uddannelsen er rettet mod undervisere fra både grundskoler, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. På begge uddannelser får kursisterne stort indblik i nyere, forskningsbaseret, fremmedsprogsdidaktisk viden, ligesom begge uddannelser kan tages i moduler.

VI ANBEFALER DERFOR:

at skolens ledelse og sprogfagsgruppen eller koordinatoren sammen udarbejder en funktionsbeskrivelse af koordinatorens opgaver og ansvar, og at der allokeres timer til opgaven.

NCFF har etableret **et nationalt netværk for resursepersioner i sprogfagene** på tværs af grundskolen og ungdomsuddannelserne, som arbejder med udvikling og forankring af ny viden på tværs af fag og klassetrin. Det vil være relevant for resursepersionen at deltage her. Netværket skal medvirke til:

- at bygge bro mellem sprog og niveauer
- at bygge bro mellem viden og praksis og mellem praksis og ledelse
- at understøtte etableringen af fællessproglige grupper/teams som sammen arbejder for at udvikle god undervisning
- at understøtte dialog om fremmedsprogsområdet på tværs af det lokale og nationale niveau
- at facilitere en hurtigere og bedre kommunikation fra NCFF til skoler og organisationer og omvendt

Deltagelse i NCFF's nationale netværk for resursepersioner inden for sprogundervisning, vores årlige konference og andre arrangementer er gratis og kan også tilvejebringe ny viden til skolens sproglærerteam.

Tilmelding til NCFF's nationale netværk kan ske her:
ncff.dk/strategisk-arbejde/nationalt-netvaerk

4

Sæt fokus på eksternt samarbejde

Netværk - Støt sammenhængen og progression i sprogfagene ved at etablere netværk mellem sproglærere i kommunens grundskoler og gymnasier. Der er behov for, at lærere i grundskolen og på ungdomsuddannelserne taler sammen for at få øget kendskab til hinandens mål, vilkår og arbejdsmetoder og for at sikre de bedst mulige overgange for eleverne.

- NCFF støtter netværksdannelse og didaktiske samarbejder mellem grundskoler og ungdomsuddannelser og rådgiver gratis om netværksetablering. Kontakt os for at høre mere om, hvordan vi kan hjælpe.

Karrierelæring - Understøt samarbejder med eksterne aktører. Det styrker sammenhængen mellem skole og ungdomsuddannelse og arbejdsliv. Samarbejde og partnerskaber med eksterne aktører, det lokale erhvervsliv, kulturinstitutioner og andre organisationer gør også fremmedsprogsundervisningen mere relevant og autentisk. Det kan tydeliggøre for eleverne, hvordan sprogkompetencer både kan bruges som del- og fuldkompetence i mange forskellige uddannelses- og karrieremæssige sammenhænge, og hvordan sprogkompetencer generelt styrker deres muligheder i videre uddannelse og arbejdsliv.

VI ANBEFALER DERFOR:

at koble sprog i undervisningen til virkeligheden. Vi ved fra undersøgelser, at eleverne har mod på at lære sprog og kan se relevansen af det – hvis og når de oplever at kunne gøre noget med sproget i virkeligheden. Det skaber autenticitet og giver mestringsfølelse og motivation til at lære mere.

- Gennem NCFF kan I booke besøg af en af vores fremmedsprogsambassadører, som rykker ud på landets ungdomsuddannelser for at fortælle eleverne om deres erfaringer med fremmedsprog og værdien af sproglige kompetencer i arbejdslivet.
- NCFF har også samlet et korps af sprogstuderende fra landets universiteter og professionshøjskoler, som besøger ungdomsuddannelser og fortæller jeres elever om, hvordan det er at læse sprog på en videregående uddannelse.
- På vores hjemmeside findes også sprogspecifikke materialer til karrierelæring.
- Se også uddannelsermedsprog.dk, hvor vi har samlet information om alle bacheloruddannelser med sprog i Danmark. Her kan elever danne sig et overblik over mulighederne for at studere sprog på universiteterne eller på læreruddannelsen på professionshøjskolerne.

5

Skab en sprogvenlig skolekultur

En sprogvenlig skolekultur kan - ud over ovenstående – også understøttes på andre måder. Sideløbende med ovennævnte indsatser, kan man arbejde med nogle af følgende tiltag.

Tværfagligt samarbejde - Støt sammenhængen mellem sprogfagene og andre fag ved at understøtte og prioritere, at sprog indgår i tværfaglige forløb og projekter. Sprogfærdighed giver adgang til viden om alle fag, og tværfagligt samarbejde giver sprogfagene en bredere kontekst og fremhæver deres relevans.

Sprogevents og aktiviteter - Arrangér sprog dage, kulturelle arrangementer, konkurrencer og andre events, der sætter fokus på fremmedsprog og motiverer eleverne – evt. i samarbejde med andre skoler eller institutioner. Det kan være motiverende og udviklende for eleverne, men kan også bidrage til at fremme interessen for området i den brede offentlighed og dermed sætte skub i en god udvikling og være med til at skabe en positiv diskurs om fremmedsprog.

- Find inspiration på NCFF's hjemmeside, hvor du fx kan læse mere om fejring af Den Europæiske Sprog dag.

Inddragelse af elevperspektiver - Involvér eleverne i udviklingen af fremmedsprog undervisningen og tag deres feedback alvorligt for at øge deres motivation og engagement.

Sprogdiplomer - Tilbyd eleverne mulighed for at tage internationale sprogdiplomer, som anerkender deres sproglige kompetencer og kan motivere dem til at lære mere.

Et bredt sprogfagligt udbud - Sørg for, at eleverne har adgang til et bredt udvalg af fremmedsprog.

I denne folder præsenterer vi **5 strategiske greb** til at styrke sprogfagene på jeres gymnasium. Folderen er tænkt som inspiration - både til jer, der måske allerede er i fuld gang med at lave en decideret sprogstrategi, og til jer, der ønsker at indlede et strategisk arbejde med enkelte indsatser, der kan bidrage til at løfte sprogfagene.

De strategiske indsatser, vi beskriver her, fokuserer på at fremme fremmedsprogene som en central del af jeres gymnasiums profil og kultur. I vil finde idéer til, hvordan I vha. koordinerede indsatser bl.a. kan skabe rum for tættere samarbejde og erfaringsudveksling mellem sproglærerne og stærke faglige fællesskaber. Samtidig præsenterer vi tilgange til at styrke elevernes sproglige kompetencer og deres motivation for at lære sprog gennem engagerende og målrettede indsatser.

Vores mål er at give jer inspiration og praktiske redskaber, der kan hjælpe jer med at løfte sprogfagene.

Husk: Lidt har også ret, så længe indsatserne er målrettet undervisningen, at det er organisatorisk muligt at arbejde med dem, og at de hænger sammen med skolens overordnede strategi.

Læs mere om strategisk arbejde på ncff.dk/strategisk-arbejde eller kontakt NCFF Øst eller NCFF Vest for uddybning og hjælp til at komme i gang.